

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14CoE/5/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5722202434
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Nemravová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5722202434.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Nemravovej, členov senátu JUDr. Róberta Bebčáka a JUDr. Miriam Štillovej, v konaní o návrhu oprávneného na výkon rozhodnutia vo veci maloletého dieťaťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako povinná, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, vo veci oprávneného: C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XX/XX, E. F., t. č. G. X, H., zastúpeného JUDr. Zuzanou Baloghovou, advokátkou, so sídlom I. XX, XXX XX H., proti povinnej: I. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. I. XXXX/XX, I., t. č. prechodne bytom F. XXXX/X, I., zastúpenej JUDr. Barborou Čiernou, advokátkou, so sídlom D. I. XXXX/XX, XXX XX I., v konaní o výkon rozhodnutia vo veci maloletého, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Martin č.k. 19Em/4/2022-203 zo dňa 22.12.2023, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Martin č.k. 19Em/4/2022-203 zo dňa 22.12.2023 potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie (ďalej len „okresný súd“) zamietol návrh otca na nariadenie výkonu rozhodnutia, ktorý bol doručený okresnému súdu dňa 04.07.2022. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nárok na ich náhradu nepriznal.

2. Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia poukázal na obsah podaného návrhu oprávneného, ktorým sa domáhal výkonu rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 19P/231/2021-95 zo dňa 04.04.2022. Uviedol, že stretnutie s maloletým realizované dňa 24.04.2022 prebehlo bez akýchkoľvek problémov. Od 01.05.2022 bol oprávnený v zahraničí a pre maloletého si prišiel dňa 03.06.2022, stretnutie sa však nerealizovalo, a to ani v ďalšom termíne dňa 17.06.2022. Oprávnený vyjadril obavy, ako bude jeho stretávanie s maloletým prebiehať do budúcnosti, keďže povinná nerešpektuje súdne rozhodnutie, maloletého mu neodovzdáva a svoj negatívny postoj k nemu prenáša na maloletého. Naposledy maloletého videl dňa 10.06.2022, aj to vďaka súčinnosti kolízneho opatrovníka.

3. Okresný súd s poukazom na zistenia vyplývajúce z dokazovania a z právnej úpravy § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 370 ods. 1 CMP, § 371 ods. 1 CMP, § 376 ods. 1 CMP, § 377 ods. 1 CMP a podľa § 3 ods. 1, 2 vyhlášky č. 207/2016 Z.z. Ministerstva spravodlivosti SR, ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých detí, uznesením Okresného súdu Martin č. k. 19Em/4/2022-130 zo dňa 29.05.2023 podaný návrh otca zamietol. Proti uvedenému rozhodnutiu podal odvolanie oprávnený prostredníctvom svojho právneho zástupcu, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. O podanom odvolaní rozhodol Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 14CoE/3/2023- 188 zo dňa 28.09.2023 tak, že napadnuté uznesenie Okresného súdu Martin č. k. 19Em/4/2022-130 zo dňa 29.05.2023 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie vzhľadom na skutočnosť, že okresný súd nedoručil vyjadrenie Centra pre deti a rodinu J. zo dňa 19.05.2023 oprávnenému, hoci bolo toto vyjadrenie podkladom pre jeho rozhodnutie. Okresný súd tak následne vychádzajúc z názoru odvolacieho súdu v rámci svojho procesného postupu doručil predmetné vyjadrenie Centra pre deti a rodinu J. zo dňa 19.05.2023 všetkým účastníkom konania, ktorým odstránil vytýkané nedostatky a vo veci opätovne rozhodol.

5. V odôvodnení nového rozhodnutia súd prvej inštancie konštatoval záver, že návrh oprávneného nie je dôvodný. Z prebiehajúceho konania pre súd vyplynulo, že vzťahy medzi rodičmi sú zložité, panuje medzi nimi napätie a negatívne emócie. Súd však nepristúpil k nariadeniu výkonu rozhodnutia, nakoľko mal preukázané, že matka maloleť dieťa na stretnutie s oprávneným otcom pripravuje tak v rámci fyzickej prípravy a rovnako sa pokúša na stretnutie pripraviť aj po psychickej stránke. Maloletý však na styk s oprávneným, v rozsahu ako je aktuálne upravený, nie je pripravený. Súd prvej inštancie sa plne stotožnil s konštatovaním CDR, že je nutné si uvedomiť, že vzhľadom na nepravdivý kontakt stretnutia môže byť adaptácia maloleťého na spoločné stretnutia tak, ako sú upravené rozhodnutím súdu, problematická a vyžaduje dlhší čas a prítomnosť pre neho blízkej osoby. Za najvýznamnejší dôvod, pre ktorý súd zamietol návrh na výkon rozhodnutia, považoval rozloženie pracovného času oprávneného, v ktorého možnostiach nie je aktuálne realizovať stretnutia v rozsahu upravenom súdnym rozhodnutím. Oprávnený sám na pojednávaní uviedol, že pracuje v zahraničí a keď je na Slovensku, kontaktuje povinnú za účelom styku s maloleťým. Oprávnený mal predstavu, že keď bude na Slovensku, tak všetci, či už Centrum pre deti a rodiny J., kolízny opatrovník, súd, povinná budú k dispozícii, aby mu pomáhali riešiť situáciu. Vtedy má záujem o intenzívny kontakt s maloleťým, a ak mu nie je umožnený pripisuje to na úkor uvedených subjektov. Správanie oprávneného navodzuje dojem, že má záujem o kontakt s maloleťým len keď to vyhovuje jemu, už menej prihliada na potreby maloleťého, ktorý s ním potrebuje pravidelný kontakt. Maloletý na dlhé časové odstupy v kontakte s oprávneným evidentne nie je pripravený. Pokiaľ sa aj v rámci konania urobili nejaké malé pozitívne zmeny, s takýmto časovým odstupom, bude náročné posilňovať vzájomnú väzbu maloleťého s oprávneným, pretože iba oveľa intenzívnejší kontakt, by mohol znamenať (postupne) realizáciu styku v súdom upravenom rozsahu. Súd je presvedčený, že aktuálny exekučný titul nereflektuje na rozloženie pracovného času oprávneného, ani na nastavenie maloleťého dieťaťa. Rovnako súd nezistil, že by nerealizácia styku v rozsahu upravenom súdnym rozhodnutím bola spôsobená výlučne zo strany povinnej. Na základe uvedeného usúdil, že nie je možné rozhodnúť o nariadení výkonu rozhodnutia, preto súd návrh oprávneného zamietol.

6. Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený odvolanie, a to v celom jeho rozsahu. S vyjadreným názorom súdu prvej inštancie nesúhlasil a namietal, že konajúci súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci potrebný pre rozhodnutie. Oprávnený podal návrh na výkon rozhodnutia práve z dôvodu, že stretávanie s maloleťým synom neprebiehala podľa toho, ako bolo upravené súdnym rozhodnutím. Práve konaním o výkon rozhodnutia sa má zabezpečiť, aby bolo zo strany povinného rodiča rešpektované právo druhého rodiča, ktorý dieťa nemá v starostlivosti, na kontakt s dieťaťom. Oprávnený je v plnej miere odkázaný na to, či bude povinná ochotná dieťa mu odovzdať, resp., či bude ústretová k tomu, aby sa so synom stretol, a je plne na vôli povinnej, či vôbec a v akom rozsahu sa stretnutie umožní. Právoplatný a vykonateľný rozsudok nemá pre oprávneného žiadne opodstatnenie, pokiaľ nie je ani dobrovoľne rešpektovaný, ani súdom nie je zabezpečený jeho výkon. Zásadným podkladom pre nové rozhodnutie súdu o podanom návrhu bola opätovne správa CDR J., ktorá je podľa názoru oprávneného neobjektívna, zaujatá, nesleduje záujem maloleťého dieťaťa. Pracovníčky CDR vystupujú po celý čas k oprávnenému negatívne, oprávnený je pre ne „nepriateľ“, všetko čo spraví, interpretujú v neho neprospech a tak interpretujú aj priebeh stretnutí. Naopak, k matke vystupujú pozitívne, doslova kamarátsky. Oprávnený nesúhlasil s názorom okresného súdu, ktorý ako hlavný dôvod pre zamietnutie návrhu na výkon rozhodnutia považoval rozloženie pracovného času oprávneného a skutočnosť, že nie je v možnostiach oprávneného stretnutia s maloleťým realizovať v rozsahu upravenom súdnym rozhodnutím. Cez vianočné sviatky bol oprávnený doma a so synom mohol byť tak, ako má upravené súdnym rozsudkom, povinná mu ale syna neodovzdala na celý víkend, súhlasila najskôr na dve hodiny a potom na dlhší čas, prebehli takto dve stretnutia. V danom konaní, ako aj v konaní vedenom pod sp. zn. 9P/141/2022, povinná uvádzala hlavný dôvod nestretávania sa oprávneného s maloleťým, a ako ten, že maloletý

nechce. Za takej situácie je bezpredmetné, či oprávnený pracuje v zahraničí, alebo niekde inde. Oprávnený poukázal na to, že pokiaľ by mal zabezpečené, že so synom bude môcť byť v celom rozsahu tak, ako má určené rozsudkom, vedel by si svoje pracovné povinnosti určiť a naplánovať. Zamietnutie podaného návrhu tak vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu, a aj z nesprávneho právneho posúdenia veci, kedy je zrejmé, že právoplatné a vykonateľné súdne rozhodnutie nie je zo strany povinnej dobrovoľne dodržiavané. Vzhľadom na to sa domáhal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

7. Povinná v reakcii na odvolanie oprávneného doručila súdu písomné vyjadrenie, v ktorom uviedla, že s rozhodnutím okresného súdu v plnom rozsahu súhlasí. Tvrdila, že nie je osobou, ktorá bráni oprávnenému realizovať styk s maloletým synom a nikdy mu v realizácii tohto styku nebránila. Svedčí o tom aj skutočnosť, že maloletý bol po niekoľkých mesiacoch s oprávneným dva razy v januári 2024 bez prítomnosti povinnej, avšak syn to zvládol na približne 2 hodiny, čo je výsledkom prípravy maloletého zo stany povinnej. Maloletý syn nevie zvládať situáciu, keď má byť po niekoľkých mesiacoch s oprávneným sám na dlhšiu dobu, t. j. viac hodín, je to pre neho emočne ťažké, čo je vzhľadom na jeho nízky vek a silnú citovú väzbu k povinnej pochopiteľné. Povinná nebráni v tom, aby bol oprávnený dlhšie so synom, avšak je dôležité pracovať na tomto postupne. Jediný, kto spôsobil odcudzenie syna od oprávneného je sám oprávnený, a to svojím prístupom, správaním a občasným stretávaním sa so synom. Povinná syna podporuje, ako vie, a pripravuje ho na stretávanie, avšak oprávnený chodí nepravidelne, od septembra 2023 do podania tohto vyjadrenia bol so synom 4-krát za účasti pracovníčok CDR J. a dva razy v januári bez ich prítomnosti. Oprávnený má problém prijať pomoc od odborníkov a v prípade, že niekto hodnotí jeho skutočné správanie, ako napr. pracovníčky CDR J., tak oprávnený z toho hneď vyvodzuje neobjektívnosť a zaujatosť. Vyčíta povinnej neochotu a že stretávanie je problematické kvôli povinnej, avšak neuviedol žiadny relevantný dôkaz o tomto tvrdení. Stretávanie sa oprávneného so synom je nepravidelné, minimálne, ale nie vinou povinnej. Styk oprávneného so synom sa skutočne realizoval po oznámení dátumov, kedy má záujem oprávnený o styk so synom. Povinná tak svojím správaním a prístupom preukázala, že nie je osoba, ktorý bráni v styku oprávneného s dieťaťom. Preto žiadala odvolací súd, aby napadnuté rozhodnutie potvrdil.

8. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP, § 34 ods. 1 CSP, § 3 ods. 5 písm. a) CMP), po zistení, že odvolanie uplatnil v zákonom stanovenej lehote na to oprávnený účastník konania (§ 362 CSP, § 7 CMP) proti rozhodnutiu, ktoré je možné napadnúť týmto opravným prostriedkom, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 366 CMP) a stotožňujúc sa s prijatým záverom súdu prvej inštancie, jeho uznesenie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil ako vecne správne.

9. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 377 ods. 2 CMP, proti uzneseniu o nariadení výkonu rozhodnutia a proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia je odvolanie prípustné.

11. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

12. Podľa § 387 ods. 2 CMP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13. Krajský súd dáva do pozornosti, že konanie o výkon rozhodnutia vo veciach maloletých je mimosporovým konaním, ktoré je upravené v štvrtej časti CMP (§ 370 - § 391). Podrobnosti predmetného konania bližšie upravuje Vyhláška MS SR č. 207/2016 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých (ďalej len „Vyhláška“).

14. Vzhľadom na konštatovanie vecnej správnosti napadnutého uznesenia okresného súdu a stotožnenie sa s dôvodmi uvedenými v písomnom vyhotovení uznesenia okresným súdom, krajský súd za aplikácie § 387 ods. 1, 2 CSP odkazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu. Z titulu aplikácie § 387 ods. 2 CSP v spojení s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.

zn. IV. ÚS 350/09 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 170/2005 nie je pri potvrdení rozhodnutia okresného súdu potrebné, aby krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia zopakoval tie závery napadnutého rozhodnutia okresného súdu, s ktorými sa stotožňuje, pretože odôvodnenia a rozhodnutia prvostupňového súdu a odvolacieho súdu tvoria jeden celok (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), a tým je postačujúce len odkázať cez § 387 ods. 2 CSP (do 30.06.2016 cez § 219 ods. 2 OSP) na odôvodnenie obsiahnuté v napadnutom uznesení okresného súdu. Odvolací súd si na základe vykonaného odvolacieho prieskumu osvojil vecné závery, o ktoré súd prvej inštancie zamietnutie návrhu oprávneného na nariadenie výkonu rozhodnutia oprel.

15. Odvolací súd po konštatovaní vecnej správnosti napadnutého uznesenia na doplnenie uvádza, že po preskúmaní napadnutého rozhodnutia v kontexte uplatnených odvolacích námietok oprávneného, je odvolací súd toho názoru, že okresný súd správne vyhodnotil, že v preskúmvanej veci neboli naplnené zákonné predpoklady na nariadenie výkonu rozhodnutia. Pri ustálení skutkového stavu súd posudzoval predložené tvrdenia účastníkov konania, pričom dospel k správne záveru, že nerealizovanie styku v rozsahu upravenom súdnym rozhodnutím, nie je spôsobené skutočnosťami výlučne na strane povinnej. Odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie bral do úvahy správanie sa povinnej, záujem maloletého dieťaťa, ktorý je povinný zohľadniť v každom súdnom konaní, ako aj postoj samotného oprávneného vo vzťahu k dodržiavaniu súdom upraveného styku s maloletým - súdnym rozhodnutím a dospel k správne záveru, že v danom prípade nie je možné po zohľadnení týchto skutočností rozhodnúť o nariadení výkonu rozhodnutia.

16. V súdnej veci je významný právny charakter tohto konania, čo súd prvej inštancie pri rozhodovaní správne zohľadnil a podrobne ozrejmil, na ktoré odôvodnenie odvolací súd odkazuje a v celom rozsahu sa s jeho znením stotožňuje. Nad rámec uvedeného zároveň dopĺňa, že výsledkom vykonávacieho konania má byť splnenie povinnosti určenej vykonateľným exekučným titulom buď dobrovoľne, alebo nútenou formou. V danom prípade sa oprávnený domáha výkonu právoplatného súdneho rozhodnutia, ktorým bol upravený rozsah jeho styku s maloletým dieťaťom. Odvolací súd v tejto súvislosti akcentuje, že stretávanie oprávneného s maloletým synom sa realizuje, a to aj počas prebiehajúceho súdneho konania o výkon rozhodnutia, o čom svedčia tvrdenia oboch účastníkov konania. Pokiaľ sa stretávanie uskutočňuje mimo časového rámca určeného právoplatným rozhodnutím súdu, je potrebné zohľadniť aj samotné dôvody na strane oprávneného, pre ktoré sa stretnutia nerealizovali podľa stanovenej úpravy, ako aj okolnosti a dôvody na strane maloletého dieťaťa, ktoré si vzhľadom na svoj vek a vyspelosť vyžaduje osobitý prístup zo strany oboch rodičov. Pokiaľ maloletý vo svojom správaní vykazuje znaky, že nie je pripravený na realizáciu styku v takom rozsahu, ako požaduje oprávnený v zmysle súdneho rozhodnutia, je pritom potrebné brať na zreteľ, že záujem maloletého dieťaťa prevyšuje nad záujmom oprávneného, a preto odvolací súd rešpektujúc najlepší záujem maloletého dieťaťa dospel k zhodným záverom a zisteniam ako okresný súd.

17. Záver odvolacieho súdu o vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia nebol spôsobilý zvrátiť ani odvolací argument oprávneného, ktorým zotrval na tvrdení, že právoplatné a vykonateľné súdne rozhodnutie nie je zo strany povinnej dobrovoľne dodržiavané, keďže toto tvrdenie nijakým spôsobom bližšie súdu nekonkretizoval a nepreukázal. Naopak, z obsahu jednotlivých podaní účastníkov konania je pre odvolací súd zrejme, že stretnutia otca s maloletým dieťaťom prebiehajú, i keď dochádza k dlhším časovým rozostupom medzi stretnutiami (napr. z oznámenia oprávneného zo dňa 23.11.2023 vyplýva, že stretnutie s maloletým bolo uskutočnené dňa 08.09.2023 a následne až dňa 14.11.2023), toto nemožno automaticky pripisovať na ťarchu povinnej. Zo samotných vyjadrení oprávneného totiž vyplýva, že ten vykonáva prácu v zahraničí, ktorá si vyžaduje dlhšie časové zotrvanie oprávneného mimo územia SR (ako to vyplýva z podaní oprávneného, napr. na č. I. 117 spisu, na č. I. 172 rub spisu a na č. I. 196 spisu), čo sa následne prejaví v nepravidelnom stretávaní sa oprávneného s maloletým dieťaťom ako aj v nedodržiavaní súdom stanovenej úpravy styku. Pokiaľ oprávnený uviedol, že by si svoje pracovné povinnosti vedel určiť a naplánovať, keby mal zabezpečené, že bude môcť byť s maloletým synom v celom rozsahu tak, ako je určené právoplatným rozsudkom, odvolací súd uvádza, že je primárne v záujme oprávneného zabezpečiť si okolnosti na svojej strane tak, aby mal sám vytvorený priestor na pravidelné dodržiavanie úpravy styku určenej súdnym rozhodnutím. A práve právoplatné a vykonateľné súdne rozhodnutie, predstavuje pre oprávneného právny základ na realizáciu styku s maloletým, a nie až uznesenie súdu o nariadení výkonu súdneho rozhodnutia, a to obzvlášť v prípade, keď k nedodržiavaniu úpravy styku podľa súdneho rozhodnutia dochádza aj z dôvodov na strane oprávneného.

18. Odvolací súd preto napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne rozhodnutie potvrdil v zmysle ust. § 387 ods. 1, 2 CSP, keď rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že návrh otca na nariadenie výkonu rozhodnutia nie je dôvodný.

19. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ust. § 52 CMP a rozhodol tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa ust. § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa ust. § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ust. § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa ust. § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa ust. § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.